

دستورالعمل تهیه پروژه برای طرح‌های تفکیک از مبدأ و دفن بهداشتی

برای تهیه پروژه‌های موضوع بند محور ۵ دستورالعمل توزیع اعتبارات متمرکز دهیاریه‌های کشور (دوازده در هزار حقوق گمرکی) و ارسال آن به دفتر عمران و توسعه روستایی معاونت امور دهیاریه‌ها، موارد ذیل باید بطور کامل مورد بررسی و توجه قرار بگیرند.

۱- مطالعات پایه

- ۱-۱- بررسی موقعیت جغرافیایی و مشخصات طبیعی مجموعه روستاهای واقع در پروژه، اقلیم، توپوگرافی، خاک شناسی، زمین شناسی و وضعیت آب‌های سطح الارضی و تحت الارضی.
- ۲-۱- بررسی و برآورد ویژگی‌های جمعیتی و نرخ رشد جمعیت در منطقه و در مجموعه روستاهای واقع در محدوده اجرای پروژه در افق بیست ساله.
- ۳-۱- بررسی و تعیین ترکیب فیزیکی پسماندهای روستایی منطقه.
- ۴-۱- بررسی وضع موجود مدیریت پسماندهای روستایی شامل میزان تولید زباله (سرانه تولید، میزان کل تولید و)، تفکیک از مبدأ و بازیافت، ذخیره سازی در محل، نحوه جمع آوری و حمل و نیز وضعیت دفع نهایی آنها.
- ۵-۱- تهیه گزارشات توجیه فنی، اقتصادی و زیست محیطی پروژه.

۲- طرح دفن بهداشتی پسماندهای روستایی

۲-۱- مکان یابی دقیق محل دفن بهداشتی

- ۱-۱-۲- وجود فاصله مناسب یک روستا از سایر روستاهای اقماری واقع در پروژه (داشتن مرکزیت) و رعایت فاصله لازم محل دفن با کلیه مراکز جمعیتی.
- ۲-۱-۲- توجیه مکان انتخابی از نظر معیارهای :

الف- نزدیکی و دسترسی به محل دفن، توپوگرافی منطقه، زمین شناسی و نوع خاک منطقه، وضعیت فیزیکی محل جهت پذیرش زباله تا انتهای دوره طرح، هیدرولوژی و قابلیت زهکشی منطقه، دما و بادهای غالب در منطقه، تسهیلات برق رسانی، آب و سیستم فاضلاب، فاصله از فرودگاه، فاصله از مراکز تاریخی و باستانی و حفظ کلیه نواحی حساس و بحرانی و).

ب- زیست محیطی (داشتن فاصله مناسب از آب‌های سطحی و همچنین نداشتن آثار آلاینده‌ها برای آب‌های زیرزمینی با توجه به عمق سفره‌های آب، آلودگی هوا و کنترل بو و انتشار گازهای فرار، حفظ اکوسیستم‌های آبی و خشکی، حفظ منابع طبیعی، حفظ بهداشت عمومی، کنترل سر و صدا برای ساکنان مجاور، محدوده اراضی حفاظت شده و).

ج- اقتصادی (هزینه توسعه محل، هزینه‌های سالانه بهره برداری و نگهداری، نزدیکی به آب و منابع انرژی، استفاده کنونی و کاربری آتی زمین در برنامه‌های بلند مدت و جهات توسعه روستا و) اعتبارات

این بند شامل هزینه تملک زمین نمی شود بلکه زمین مورد نیاز برای دفن پسماندها باید از طریق خودیاری و یا هماهنگی با سایر نهادها و ارگانها مهیا گردد.

- ۵- سیاسی و اجتماعی (معیارهای زیبایی شناختی، پذیرش از سوی مردم، مسائل سیاسی منطقه و).
- ۳-۱-۲- توجیه مکان از نظر داشتن مجوزهای لازم برای دفن بهداشتی از سازمان های ذیربط (منابع طبیعی، محیط زیست، شورای بهداشت شهرستان، سازمان آب منطقه ای و سایر مراجع مرتبط).
- ۴-۱-۲- حتی الامکان باید سعی شود مجموعه روستاهای مجاور یک شهر، از محل دفن زباله های آن شهر با هماهنگی شهرداری مربوطه استفاده نمایند.
- ۵-۱-۲- برای صدور مجوز و انتخاب محل دفن باید قوانین و مقررات محلی، منطقه ای و ملی در نظر گرفته شوند.

۲-۲- طراحی محل دفن بهداشتی و سیستم جمع آوری پسماندها در سطح روستا

- ۱-۲-۲- بررسی ماشین آلات مناسب برای جمع آوری، حمل و دفن زباله ها.
- ۲-۲-۲- بررسی شیوه جمع آوری و حمل، مسیرهای مناسب جمع آوری پسماندها از سطح روستاها، دفعات و زمان های جمع آوری و نیز در موارد لازم بررسی ایستگاه های انتقال.
- ۳-۲-۲- بررسی و انتخاب شیوه مناسب دفن با توجه به شرایط منطقه.
- ۴-۲-۲- محاسبه و برآورد مساحت و فضای لازم برای دفن بهداشتی پسماندها در افق بیست ساله (با توجه به جمعیت و میزان پسماند روستاهای تحت پوشش طرح).
- ۵-۲-۲- طراحی و انجام محاسبات خاکبرداری، خاکریزی و ایجاد ترانشه ها، جاده های دسترسی، پوشش در محل دفن، فضای سبز، حصار کشی محل دفن و).
- ۶-۲-۲- بررسی مسائل فنی مربوط به شیرابه و روش دفع آن در محل دفن مورد نظر.
- ۷-۲-۲- فاز بندی مراحل انجام طرح و تنظیم برنامه عملیات آماده سازی و بهره برداری.
- ۸-۲-۲- ارایه روشهای کنترل بهداشت و ایمنی در محل و پایش محل دفن در طول زمان بهره برداری.

۳-۲- تعیین هزینه های اجرای طرح

- برآورد هزینه های اجرای پروژه باید با توجه به توان مالی دهیاریها، بکارگیری کلیه امکانات محلی و مشارکت مردم و نیز رعایت حداکثر صرفه جویی و تعیین سهم هر یک از دهیاریهای واقع در محدوده پروژه باشد. هزینه های مورد نظر به شرح ذیل می باشد :
- ۱-۳-۲- هزینه آماده سازی فیزیکی و عملیات عمرانی محل دفن شامل ایجاد ترانشه ها، خاکبرداری، خاکریزی، احداث زهکشی ها، نقشه برداری، ماشین آلات و
- ۲-۳-۲- هزینه احداث جاده های دسترسی.
- ۳-۳-۲- هزینه احداث تسهیلات، آبرسانی، برق رسانی، تلفن، حصارکشی و کلیه تأسیسات مناسب در محل سایت.
- ۴-۳-۲- هزینه های لازم برای آموزش مردم و پرسنل.
- ۵-۳-۲- هزینه احداث فضای سبز.
- ۶-۳-۲- سایر هزینه ها.

۲-۴- تهیه نقشه های مورد نظر

- ۲-۴-۱- نقشه کاربری اراضی مورد استفاده جهت دفن و کاربریهای مجاور.
- ۲-۴-۲- نقشه جهات توسعه روستا.
- ۲-۴-۳- نقشه های طراحی و اجرایی محل دفن (مقطع و پلان محل دفن، مقطع سلولهای دفن زباله، جزئیات خاکبرداری ترانشه ها، مقطع خاکریزها، لوله گذاریهای مربوط به جمع آوری شیرابه، زهکش آبهای سطحی، توپوگرافی منطقه و محل دفن، حصارکشی محل دفن و).
- ۲-۴-۴- نقشه های تعیین موقعیت محل دفن در مجموعه روستاهای منطقه.
- ۲-۴-۵- نقشه جاده های دسترسی به محل دفن.
- ۲-۴-۶- سایر نقشه های مورد نیاز با توجه به شرایط منطقه.

۳- طرح تفکیک از مبدأ و بازیافت پسماندهای روستایی

- ۳-۱- تعیین ترکیب فیزیکی هر یک از مواد قابل تفکیک و بازیافت با توجه به ویژگی روستاهای هر منطقه .
- ۳-۲- تعیین اولویت های مواد قابل تفکیک و علت انتخاب آنها.
- ۳-۳- تعیین ظروف و روش های مناسب برای تفکیک از مبدأ، بازیافت، جمع آوری و حمل پسماندهای روستایی به محل های دفع موجود.
- ۳-۴- تعیین کلیه هزینه های تفکیک از مبدأ و بازیافت در پروژه ارایه شده.
- ۳-۵- تعیین شیوه های جلب مشارکت روستاییان در اجرای پروژه.
- ۳-۶- تعیین سیاست ها و برنامه های آموزشی برای روستاییان.
- ۳-۷- تعیین هزینه های آموزش تفکیک از مبدأ و بازیافت.
- ۳-۸- بررسی و تعیین مراکز فروش و تحویل مواد تفکیک شده.
- ۳-۹- تعیین شیوه های مناسب بازیافت پسماندهای کشاورزی در منطقه اجرای پروژه.
- ۳-۱۰- تهیه کلیه نقشه های اجرایی مربوط به سایت های تفکیک از مبدأ و بازیافت.